Hukuk Bölümü 2012/215 E. , 2012/243 K.

- **2499 SAYILI SERMAYE PIYASASI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZA-SININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : P.Menkul Kıymetler A.Ş.

Vekili : Av. N.O.

Davalılar : Sermaye Piyasası Kurulu

Vekili : E.K.

O L A Y : Davacı vekili, davacı aracı kurum nezdinde açılmış hesaba ilişkin özkaynak sürdürme oranının Seri V, No:65 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğin 17'nci maddesinde yeralan eşik değerin altında kaldığının tespit edildiğinden bahisle 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 47/A maddesi uyarınca davacı şirkete 35.508,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu'nun 11.12.2009 gün ve 35/1068 sayılı kararı ile Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından düzenlenen 29.12.2009 gün ve 5863 sayılı idari para cezası bildirim tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ŞİŞLİ 1. SULH CEZA MAHKEMESİ: 1.2.2010 gün ve Müt. No:2010/24, Müt. K. No: 2010/24 sayı ile, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri:V, No:65 sayılı Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliği'nin "Sermaye Piyasası Araçlarının Değerlemesi" başlıklı 2. maddesine aykırı olarak Ali Ferda İlker, Ercan Canmutlu ve Müge Canmutlu adlı şahıslar adına açılan hesaplarda; Marmaris Altınyunus Turistik Tesisleri A.Ş. hisse senetlerinin kredili alımı işlemlerinde özkaynak oranın hesaplanmasında, İMKB Ulusal 100 Endeksi dışında kalan Marmaris Altınyunus Turistik Tesisleri A.Ş. Hisse senetlerinin %75'i yerine % 100'ünün özkaynak olarak kabul edildiğinin tespit edildiği, SPK.11.12.2009 tarih ve 3511068 sayılı kararı ile 35.508-TL. tutarındaki idari para cezası verildiğinin anlaşıldığı, Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından muterize 29.12.2009 tarihinde tebliğ edildiğinin anlaşıldığı, Sermaye Piyasası Kurulunca verilen idari para cezasının bildirimi, ödeme zamanı, yöntemi ve kesinleşmesinden sonra ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanuna göre işlem yapılacağına ilişkin Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından düzenlenen idari para cezası bildirim tutanağının iptali istemiyle açılan davanın İdari Yargı Yerinde çözümlenmesi gerektiği; bu yönden Sulh Ceza Mahkemesinin görevli olmadığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 14. İdare Mahkemesi: 31.3.2010 gün ve E:2010/456, K:2010/463 sayı ile, dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacı şirkete, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 47/A maddesi uyarınca 35.508,00-TL idari para cezası verilmesine dair Sermaye Piyasası Kurulu'nun 11.12.2009 gün ve 35/1068 sayılı kararı ile Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından düzenlenen 29.12.2009 gün ve 5863 sayılı idari para cezası bildirim tutanağının iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmış olup, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 2499 sayılı Kanun'a göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı adli yargı yerinde, idari para cezası bildirim tutanağına ilişkin 29.12.2009 gün ve 5863 sayılı işleme idari yargı yerinde dava açılması gerektiği dolayısıyla farklı yargı düzenlerinin görevine giren iki işlemin birlikte ve tek dilekçe ile dava konusu edilmesinde 2577 sayılı Kanunun 5.maddesi hükmüne uyarlık görülmediği gerekçesi ile dava dilekçesinin yeniden dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

Davacı vekili yenilediği dava dilekçesi ile, Sermaye Piyasası Kurul Karar Organının idari para cezası verilmesine ilişkin 11.12.2009 gün ve 35/1068 sayılı kararının iptali isteminde bulunmuştur.

ANKARA 14. İDARE MAHKEMESİ: 12.5.2010 gün ve E.2010/643, K:2010/681 sayı ile, 5326 sayılı Kanun ile 2499 sayılı Kanun'un bu hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; 2499 sayılı Kanun'un 47/A maddesinin, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü fiilin kabahat deyimine girdiği, bu kabahat fiili karşılığında öngörülen idari para cezalarının idari yaptırımın türlerinden biri olduğu, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 2499 sayılı Kanun'a göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı açıkça idari yargı yerlerine başvurulabileceği yönünde bir düzenleme bulunmadığından, 5326 sayılı Kanun'un 27/1 hükmü gereğince bu konuda görevli yargı yerinin Sulh Ceza Mahkemesi olduğu sonucunun çıkarıldığı, dava dosyasının incelenmesinden; davacı Şirketin 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun Seri V No:65 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğinin Sermaye Piyasası Araçlarının Değerlenmesi Başlıklı 12. maddesi 2. fıkrasına aykırı hareket ettiğinden bahisle Sermaye Piyasası Kurulu'nun 11.12.2009 tarih ve 35/1068 sayılı kararı ile toplam 35.508,00 TL para cezası verildiği, bu cezaya karşı Şişli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde açılan davada (Müteferrik No:2010/24) adı geçen Mahkeme'ce 1.2.2010 tarihinde görevsizlik kararı verildiği, bu kararın 2.3.2010 tarihinde davacılar vekiline tebliğ edildiği, bunun üzerine 22.3.2010 tarihinde bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı bu durumda, 5326 sayılı Kanun'un 27/1 hükmü gereğince, görüm ve çözümünde sulh ceza mahkemelerinin yetkili olduğu anlaşılan davanın Mahkemelerince esasının incelenmesine olanak bulunmadığı diğer yandan, konusu ve sebebi aynı olan bir uyuşmazlıkta Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen kesinleşmiş bir görevsizlik kararı üzerine, Mahkemelerinde açılan bir davada, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca Mahkemelerinin 8.3.2007 tarihli ara kararı ile görevli yargı yerinin belirlenmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne yapılan başvuru üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü) 26/12/2007 gün ve E:2007/150, K:2007/371 sayılı kararı ile davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna ve Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10.1.2007 gün ve Müt.No:2006/1480 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiğinden; iş bu davanın da Uyuşmazlık Mahkemesinin anılan kararı dikkate alındığında esasının incelenmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu kararın temyizen incelenerek bozulması istemi, Danıştay Onüçüncü Dairesinin 12.10.2010 gün ve E:2010/3243, K:2010/6906 sayılı kararıyla onanmış, kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairenin 12.9.2011 gün ve E:2011/17, K:2011/3640 sayılı kararı ile reddedilerek kesinleşmiştir.

Davacı vekilince, ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına başvuruda bulunulmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR,

Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Mehmet Aydan AL'ın katılımlarıyla yapılan 5.11.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkûmiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında Sermaye Piyasası Kurulu Kararı ile ilgili olarak 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyaları 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıya, Sermaye Piyasası Kurulu kararının gereğinin yerine getirilmemesi ve Kurul tarafından çıkarılan Tebliğ hükmüne aykırı hareket edildiğinden bahisle, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 47/A maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "İdari Para Cezaları" başlıklı 47/A maddesinde, "(Ek:15/12/1999 - 4487/26 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/373 md.)

Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilere, gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından onbeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Kanunun 40/C maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Yönetim Kurulunca beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Kanunun 40/D maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Yönetim Kurulunca bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir.

İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idarî para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz." hükmü yer almıştır.

Olayda, idari para cezasının iptali istemiyle dava açılmış olup; 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda, bu cezaya karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım

türlerinden biri olduğu, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezalarına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sermaye Piyasası Kurulunun, davacının idari para cezası ile cezalandırılması yönündeki kararının kaldırılmasına ilişkin davada adli yargı yerinin görevli olduğu ve Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Şişli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 1.2.2010 gün ve Müt. No:2010/24, Müt. K. No:2010/24 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.11.2012 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.